

RAHMI M. KOÇ MÜZESİ'NDE EĞİTİM

Emine BAYAM*

1. Giriş

Çağdaş müzecilik anlayışı çerçevesinde üstlenmiş olduğu 'eğitim' misyonuna büyük önem veren Rahmi M. Koç Müzesi, 2002 yılından günümüze gelinceye dek bu konuda birçok önemli projeye imza atmış bulunmakta ve bunları halen sürdürmektedir.

Bildiri, temeli 2002'de VKV Koç Özel İlköğretim Okulu ile atılan "Müzedeki Eğitim Programı"nın ortaya çıkışını, içeriğini ve yapılanların özetlendiği sonuç bölümünü içermektedir.

"Müzedeki Eğitim Programı"nın içeriğinde; Eğitim Paketleri, Müzebüs, İl İçi ve İl Dışı Kardeş Okul, Görme Engellilerle İlgili Projelerimiz, Sergilerle İlgili Eğitsel Faaliyetler, Meslek Liseleri Atölye Eğitim Projesi, Hafta Sonu Eğitim Atölyeleri, Keşif Masası, Planetaryum, Fen ve Teknoloji Atölyesi, Renkli Matematik Dünyası: Eğlen + Öğren Bölümü, Matbaa Atölyesi, İklim Değişikliğinde Farkındalık Atölyesi, Enerji Atölyesi, Biyoloji Atölyesi: DNA ve Astronomi Atölyesi bulunmaktadır.

2. 'Müzedeki Eğitim' Programının Ortaya Çıkışı

2002 senesinde Rahmi M. Koç Müzesi olarak müzelerin en önemli görevi olduğuna inandığımız eğitim konusunda önemli bir adım atmaya karar verdiğimizde müzemizde 'eğitim' diye nitelendirilebilecek sadece hafta sonları düzenlenen bazı faaliyetler vardı. Bunlar emekli bir deniz astsubayının düzenlediği gemici düğümleri atölyesi, emektar bir vatmanın Kadıköy-Moda tramvayı içinde anılarını ziyaretçilerle paylaşması ve emekli bir öğretmenimizin 'Dene-Öğren' bölümündeki temel fizik prensiplerini anlatan fen deneyleri konusunda büyüklere ve çocuklara yardımcı olmasıydı.

Ayrıca müzenin Tersane kısmında önemli bir bölümü gündelik yaşamda sık sık karşılaşılan çeşitli alet ve taşıtların çalışma prensiplerini gösteren, düğmelerine basıldığında çalışan 'Ne-Nasıl Çalışır Bölümü' ile yukarıda bahsi geçen fen deneylerinin yanı sıra arzu edenlerin içine girip inceleyebilecekleri otomobil ve uçakların yer aldığı 'Dene-Öğren Bölümü' bulunuyordu. Bunların dışında da müze genelinde düğmesine basılınca çalışan çeşitli özel sergi birimleri mevcuttu. Ancak müzedeki birbirinden ilginç binlerce objeden hiçbir şey anlayamadan müzeyi hızla gezip giden kalabalık öğrenci gruplarını görmek oldukça üzücüydü. Günümüzde teknoloji ürünleri, nasıl çalıştıkları konusunda hiçbir ipucu vermeyen 'kara kutular' gibiyken bu araçların ataları, çok daha basit ve şeffaf bir şekilde tasarlandıklarından bunları inceleyerek bu

* Eğitim Danışmanı, Rahmi M. Koç Müzesi, Hasköy cad., No:5, Beyoğlu / İSTANBUL, ebayam@rmk-museum.org.tr.

ürünlerin gelişimlerini anlamak mümkündür. Bu bağlamda da Türkiye'deki sanayi, ulaşım ve iletişim tarihine adanmış tek müze olan Rahmi M. Koç Müzesi koleksiyonu çok zengin bir kaynak teşkil etmekteydi.

Bu soruna bir çözüm getirmek üzere VKV Koç Özel İlköğretim Okulu ile birlikte 'Müzedede Eğitim Programı' başlatıldı.

3. Eğitim Paketleri

Bu program kapsamında ilk önce İlköğretim Okulları Müfredatı ile bağlantılı olarak 'İlköğretim Okulları Eğitim Paketi' hazırlandı. Bu paket ile 3., 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile öğretmenlerinin müze koleksiyonumuzdan daha verimli olarak faydalanmaları ve öğrencilere sadece görerek veya okuyarak değil 'düşünerek' ve 'yaparak-yaşayarak' da öğrenecekleri bir imkan sunmak hedefleniyordu.

3.1. İlk - Ortaokul Eğitim Paketinin Hazırlanışı ve İçeriği

Paket hazırlanırken:

- Önce bu konuyla ilgili yurt dışında gerçekleştirilen benzer uygulamalar gözden geçirildi,
- Sonra ilköğretim okulları müfredatı incelendi,
- Müfredata uygun müze objeleri seçildi,
- Ardından okullar için hangi müze objesini, hangi derslerin hangi ünitesinde, hangi kazanımlarında inceleyebileceklerini gösteren bir tablo düzenlendi.

Paket üç bölüme ayrıldı ve kullanımı kolay olsun diye üç ayrı renkte hazırlandı:

1. Genel Bilgiler (Beyaz Sayfalar): Bu bölüme, öğretmenin müzeye gelmeden önce öğrencilerle paylaşması gereken müzecilik ve müze ziyaretleri ile ilgili temel bilgiler ve ziyareti planlaması için ona gerekecek detaylar ve yukarıda bahsi geçen tablo yerleştirildi,

2. Öğretmen Çalışma Kâğıtları (Sarı Sayfalar): Bu bölüme de müzenin koleksiyonunun her bir bölümü hakkında önce geçmişini anlatan genel bir bilgi ve bununla ilgili bir fotoğraf, ardından bu bölümden müfredata uygun olarak seçilmiş birkaç objeye ait tek tek hazırlanmış yine önce obje hakkında bilgi veren, ardından onunla ilgili öğrencilere yöneltebilecek soruları, cevapları ve etkinlikleri içeren kısımlar yerleştirildi.

3. Paketin son kısmına ise öğretmen çalışma kâğıtlarında yer alan ve öğrencilerin müzede, sınıfta ve evde yapabilecekleri etkinliklerin toplandığı Öğrenci Etkinlik Kitapçığı (Yeşil Sayfalar) yerleştirildi.

◆ Emine Bayam

3.2. Eğitim Paketinin Uygulamaya Konuluş Aşamaları

İlk önce VKV Koç Özel İlköğretim Okulu öğrencileri ile bir deneme çalışması yapıldı. Uygulama sonucu öğretmen ve öğrencilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda paket geliştirildi.

Paketi okulların hizmetine sunabilmek için İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden izin ve Valilikten gerekli onaylar alındı.

Alınan izin, onay ve okul müdürlerine hitaben hazırlanan ve paketi anlatan resmi yazı, İstanbul'daki tüm okullara faks yolu ile gönderilerek Eğitim Paketi'nin müzeden veya web sitesinden ücretsiz olarak temin edilebileceği duyuruldu.

Ayrıca İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İlköğretim Müfettişleri, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri, Okul Müdürleri ve öğretmenler için müzede toplantılar düzenlenerek Eğitim Paketi, uygulamalı olarak tanıtıldı.

3.3. Eğitim Paketinin Günlük Uygulaması

Eğitim Paketi Projesi

Müzeye gelmek üzere randevu alan okulları her gün arayarak onlara Eğitim Paketini tanıtıyoruz. Eğer okullar ilgilenirse o sıralar işledikleri konularla bağlantılı olarak hangi objeleri inceleyebilecekleri konusunda onları bilgilendiriyoruz. Genelde okullara iki obje seçmelerini ve seçilen objelerle ilgili, öğretmenlerin öğrencilerine müzede yaptırmak istedikleri etkinlikleri müzeye gelmeden önce fotokopi olarak vermelerini

veya defterlerine yazdırmalarını öneriyoruz. Aynı zamanda müze ziyaretine toplam 2 - 2,5 saat, obje incelemeye ise obje başına 40-45 dakika ayırmalarını tavsiye ediyoruz.

3.4. Eğitim Paketi ile İlgili Gelişmeler

2004 yılında VKV Koç Özel İlköğretim Okulu Anasınıfı Bölümü ile 'Ana Sınıfı Eğitim Paketi' hazırlandı. Bu Pakette yaş grubu küçük olduğu için daha az obje seçimi yapıldı; ancak etkinliklerde daha fazla görsel kullanmaya ve daha fazla sanatsal etkinliğe yer vermeye özen gösterdik.

İlk uygulama VKV Koç Özel İlköğretim Okulu Anasınıfları, Kardeş Okulumuz Hasköy İlköğretim Okulu ve devlet okullarından birkaçının anasınıfı ile yapıldı. Alınan geri bildirimler sonucunda Paket geliştirildi ve 2005'te İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınan izin ve Valilikten alınan onayla uygulanmaya başlandı. Aynı yıl Ankara'da açılan Çengelhan Rahmi M. Koç Müzesi için de bir Eğitim Paketi hazırlandı ve gerekli prosedürler yerine getirilerek uygulamaya konuldu.

Eğitim Paketi Projesi

3.5. Eğitim Paketlerinin Geldiği Nokta

Bugüne kadar 2 218'i devlet, 1 622'si özel olmak üzere toplam 3 840 okulun ve 230 961 öğrencisi paketlerden faydalanmıştır.

4. Gezici Müze - Müzebüs

2002'de başlatılan 'Müzedeki Eğitim Programı'nın ikinci aşaması ise Müzebüs adını verdiğimiz Gezici Müze Projesidir.

◆ Emine Bayam

Bu projede, müzemizde sunulmakta olan müze eğitimi hizmetini; *maddi imkânsızlıklar, zaman bulamama veya uzaklık nedeniyle* müzemize gelemeyen il dışındaki ilköğretim okullarına götürülmesi hedeflenmiştir.

4.1. Projenin Amaçları:

1. Çağdaş anlamda müzeyi tanımlamak,
2. Müze eğitiminin temel ilkelerini kavratmak
3. Müze koleksiyonunu eğitim amaçlı kullanmak,
4. İlköğretim okullarının programlarındaki ünitelerle bağlantılı müze objelerinden faydalanarak müzeye gelemeyen okullara uygulamalı eğitim imkânı sağlamak,
5. Teknolojinin gelişim süreci hakkında öğrencileri bilgilendirmek,
6. Teknolojinin getirdiği sorunlarla mücadelede hepimize düşen görev ve sorumlulukları düşündürebilmektir.

4.2. Gezici Müze - Müzebüs Projesinin İçeriği

Proje; Müzebüs ziyareti öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılacaklar olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Önce Müzebüs'ün ziyaret edeceği okula, bu ziyaret ile ilgili ön bilgiler ve yapılması gereken hazırlıkları içeren bilgiler veriliyor.

Ziyaret sırasında, önce 'Nereden geldik? Niçin geldik?' sorularının cevapları açıklanıyor. Müzeler ve Rahmi M. Koç Müzesi ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra bu proje için müze koleksiyonundan özel olarak seçilmiş olan ve Müzebüs personelinin yanlarında getirdikleri objelerden faydalanarak 'Neredeyim ve Seyahat', 'İletişim' ile 'Kuvvet ve Hareket' ünitelerinden seçilen bir tanesi karşılıklı etkileşime dayalı, çok sayıda etkinlik içeren iki saatlik bir derste işleniyor. Her okulda bir gün geçirilerek iki ayrı grupta ikişer saatten toplam dört saat eğitim yapılıyor.

Ziyaret sonrasında ise öğretmenler ve okul müdürü 'geri bildirim formu'nu, öğrenciler ise öğretmenleri ile 'görüş ve öneri formu'nu dolduruyorlar. Doldurulan formlar müzeye fakslandığı ve müzemiz tarafından değerlendiriliyor.

4.3. Müzebüs Projesini Hayata Geçirmek İçin İzlenilen Prosedür

Öncelikle İstanbul çevresindeki okullara gidebilmek için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden onay alındı. Gidilen bölgelerde yakalanan başarı diğer illere de ulaşabilmeniz için Milli Eğitim Bakanlığına başvurularak onay almamızı sağladı.

Her yıl Haziran ayında gelen istekler doğrultusunda gelecek eğitim ve öğretim yılının programı hazırlanıyor, gidilmesi planlanan ilin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne

resmi yazı yazılarak Müzebüs'ün ziyaret edebileceği okulların telefon ve adresleri isteniyor, daha sonra da bu okullarla irtibata geçilerek rota belirleniyor.

4.4. Müzebüs'ün Geldiği Nokta

Bugüne kadar Müzebüs, 80 il ve KKTC'yi de ziyaret ederek toplam **1 929 okulun 407 bin 382 öğrencisine** ulaşmıştır.

5. Kardeş Okul

Müzebüs'ün başladığı 2003 senesinde, zamanın İl Milli Eğitim Müdürü Sayın Ömer Balıbey'in tüm özel okullara önerdiği 'Bir Okulu Kardeş Okul Edinin' kampanyasına katkıda bulunmak amacıyla müzemizin semtinde bulunan maddi imkânsızlıklar içindeki 'Hasköy İlköğretim Okulu'nu Sayın Ömer Balıbey'in de izni ile 'Kardeş Okul' olarak seçtik. Bu okulda okuyan öğrencilere müzeden ücretsiz olarak bir laboratuvar gibi faydalanma imkânı sunuldu.

Öğretmenler; eğitim programlarını, sınıfın dışında farklı bir ortamda, okulda gördükleri konularıyla ilgili müze objelerinden ve müzenin kendilerine ayrılan farklı bölümlerinden faydalanarak uyguladılar. Şiir dinletilerini, çocuk şenliklerini, yıl sonu gösterilerini ve resim sergilerini müzemizde gerçekleştirdiler.

Öğrenciler, öğretmenlerinin yönlendirmeleriyle bireysel ve grup olarak pek çok projeye imza attılar. Müzeden yararlanarak hazırladıkları üç proje ile Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın düzenlemiş olduğu 'Bilimsel ve Sanatsal Araştırmayı Teşvik Projesine' katıldılar ve memnuniyetle belirtmek isteriz ki bu projelerden birisi ile ödül aldılar. Bu projeye başlarken "Milli Eğitim Programı'nda" yer alan aşağıdaki 7 davranışın geliştirilmesi hedeflenmiştir:

1. Araştırma ve inceleme alışkanlığı,
2. Okul, müze vb. yer kurallarına uyma alışkanlığı,
3. Grup içinde çalışma ve sorumluluk alma,
4. Bağımsız olarak iş yapabilme alışkanlığı,
5. Aldığı görevi yerine getirebilme başarısı,
6. Planlı ve düzenli çalışma alışkanlığı,
7. Yaratıcı düşüncüyü geliştirme alışkanlığı.

Okul idaresi ve öğretmenlerinin verdiği raporlar, müzeden eğitsel açıdan faydalanmanın öğrencilerin okuldaki başarısını olumlu etkilediğini ve yukarıda bahsi geçen davranışlar konusunda gelişme kaydettiklerini göstermiştir ki, bu da projenin hedefine ulaştığının kanıtıdır.

◆ Emine Bayam

6. Görme Engellilerle İlgili Olarak Düzenlenen Faaliyetler

Müzeden ve eğitim faaliyetlerinden engelli vatandaşların da faydalanmasına olanak sağlamak için 2004 senesinde 6 Nokta Körler Vakfı ile irtibata geçilerek bir çalışma başlatıldı. Her yıl 6 Nokta Körler Vakfı Rehabilitasyon Okulu, Görme Engelli İlkokul-Ortaokul ve Özel Eğitim Merkezleri öğrencileri müzenin nispeten sakin olduğu zamanlarda müzeye geliyorlar.

5'erli gruplar halinde kendileri için özel olarak hazırlanan rotada eğitici olduğu kadar eğlenceli de olan bir gezi yapıyorlar.

Görme Engelliler ile İlgili Düzenlenen Faaliyetler

Bu gezi esnasında; makinelerin ve motorların seslerini dinliyor, iki farklı otomobile dokunarak, binerek ve inceleyerek karşılaştırıyor, tramvay-uçak ve denizaltına biniyor, otomobil ve otobüsle müze içinde bir tur atıyor, cincir kullanma gibi farklı tecrübeler edinebiliyorlar.

7. Çengelhan Rahmi M. Koç Müzesi Eğitim Paketi:

2005'de başlatmış olduğumuz projemizdir. Diğer Eğitim Paketlerimizden farklı olarak bu pakette Etkinlik Plânları yer almaktadır. Bu plânlarla objeleri inceleyen öğretmenlere drama gibi farklı bir inceleme yöntemi de sunulmuştur.

8. Müzede Düzenlenen Sergilerle İlgili Eğitsel Faaliyetler

Sergilerle İlgili Eğitim Projesi

Müzede düzenlenen sergiler de eğitsel yönden ele alınarak onlarla ilgili çeşitli faaliyetler düzenlenmektedir.

Örneğin, 2006 senesinde düzenlenen 'Leonardo: Evrensel Deha' sergisinde 2-9 yaş arasındaki çocuklara 'Hem karada hem denizde hem de havada giden bir taşıt tasarlayın', 10-18 yaş grubuna 'Birkaç yüzyıl sonrasını ve oluşabilecek sorunları düşünüp bunlara çözüm getirecek geleceğin makinesini tasarlayın' ve Görme Engellilere de yine aynı konulu olmak üzere üç tasarım yarışması düzenlendi. 5700 tasarım katıldı. Değerlendirmelerden sonra konferans salonumuzda ödül töreni düzenlendi.

Ayrıca sergide okul gruplarını, Leonardo da Vinci ve serginin içeriği hakkında bilgilendirmek üzere görevlendirilen öğretmenlere kapsamlı ve uygulamalı bir eğitim verildi. Sergiyi gezen çocuklarla TEGV işbirliğinde atölye çalışmaları yapıldı.

Bunun yanı sıra Görme Engelliler için Braille Alfabeti ile oluşturulmuş etiketler sergi birimlerinin etiket standlarına monte edildi ve okullarında da incelemeleri için bu etiketler basılı olarak katalog halinde kendilerine verildi.

2014 yılının Ekim ayında açılan eğitici ve interaktif sergilerimizden biri de "İşte Güneş"tir. 20 adet deneyin yer aldığı sergide, Güneş olmadan hiçbir şeyin olamayacağı, güneş ışığının ve enerjisinin gelecek için teşkil ettiği önem vurgulanarak farkın-

◆ Emine Bayam

dalık oluşturulmuştur. Sergiyi ziyaret eden öğrenciler deneyleri yaptıktan sonra üç boyutlu olarak geleceğin enerji kentlerini tasarladılar.

2015 yılının Kasım ayında açılan ‘Hayallerle Dolu Küçük Evler Sergisi’nde de çocuklarımız, sergiyi gezdikten sonra verilen materyallerle kendi bebek evlerini tasarladılar.

9. Rahmi M. Koç Müzesi Restorasyon Atölyeleri Eğitim Projesi

2006-2007 Eğitim ve Öğretim Yılı’nda, müzemizin “perde arkası”nı gençlere açma fikrinden yola çıkılarak hazırlanan bir projedir.

9.1. Projenin Amaçları

Lise, Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Liselerinde okuyan 15-18 yaş arasındaki gençlere:

- Rahmi M. Koç Müzesi Atölyelerinin görevini ve bu atölyelerde neler yapıldığını kavratmak,
- Gerçek çalışma ortamını göstermek,
- Müzeciliği benimsetmek, eski esere değer vermeyi ve koruma bilincini kazandırmak amaçlanmaktadır.

a. Projenin İçeriği

Atölye ziyaretinin başlangıcında; rehber öğretmen tarafından öğrenciler, Eğitim Atölyesi’ne alınıyor.

Burada Rahmi M. Koç Müzesi’ni ve Atölyelerini tanıtan, atölyelerde yapılanları kısaca açıklayan ve gezi ile ilgili önemli bilgiler veren bir powerpoint sunum yapılıyor.

Ziyaret için öğrenciler iki gruba ayrılıyor. Bir grup rehber öğretmen eşliğinde atölyeleri gezerken, diğer grup da Maket ve Restorasyon Atölyesi’nde yapılan çalışmalar hakkında görevliden bilgi alarak uygulamalı bir çalışmada yer alıyor.

Gezi bittikten sonra da yine Eğitim Atölyesi’nde toplanan öğrencilere özel olarak hazırlanmış bazı otomobil aksamı ve basit makine kesitleri ile ölçüm cihazlarını inceleme fırsatı sunuluyor.

b. Projenin Durumu

Sağladığı başarıdan dolayı İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından protokol kapsamına alınan bu proje ücretsiz olarak devam etmektedir. Bugüne kadar 250 okulun 6 bin 289 öğrencisi atölye eğitimimizden yararlanmıştı.

10. Keşif Masası

Keşif Masası Projesi

2007' de, keşfetmenin dayanılmaz heyecanını yaşamak isteyen çocuklar ve büyükler için hafta sonları Keşif Masası Projesi'ni başlattık. Merak duygusunu canlı tutanlar Keşif Masası'nda sergilenen objelere korkmadan, çekinmeden dokunarak ve objeleri deneyerek daha kolay ve keyifle öğrenmenin mutluluğunu yaşıyorlar.

11. Hafta Sonu Eğitim Atölyesi Projesi

Hafta Sonu Eğitim Atölyeleri Projesi

◆ Emine Bayam

4 - 14 yaş grubunun sosyal, duygusal, zihinsel, bedensel, dil gelişimi ve becerilerine katkıda bulunmak, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek, yaparak-yaşayarak öğrenmelerine fırsat sunmak amacıyla 2009 yılında başlayan ve sürekli gelişen bir projedir. Proje kapsamında boyama, tasarım, mutfak, enerji, astronomi, heykel, kukla, drama, sinema, matematik, biyoloji, müzik vb. atölyelere katılan çocuklar; burada yeni arkadaşlar ediniyorlar, merak duygularını arttırıyorlar, araştırmaya-keşfetmeye yönelik uygulamalı çalışmalarda yer alıyorlar ve müzede keyifli ve verimli zaman geçirmenin tadına varıyorlar. Projenin başlangıcından bugüne kadar toplam 2 418 öğrenci atölyemize katılmıştır.

12. Fen ve Teknoloji Atölyesi Projesi

2009' da merak, araştırma, keşfetme ve inceleme tutkusunu canlı tutmak için hayata geçirilen bir atölyedir.

12.1 Projenin Amaçları

Fen ve Teknoloji atölyesinde deney ve gözlem yaparak öğrencilerin;

- Yaparak-yaşayarak öğrenebilme,
- Sebep-sonuç ilişkisi kurabilme,
- Yorumlama,
- Analiz ve sentez yapabilme gibi bilimsel yöntemlere yönlendirilmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışma ile öğrenciler, fen ile teknoloji arasındaki ilişkiyi bütünleştirerek günlük hayatta karşılaştığı sorunlara fenden yararlanarak çözüm yolları arayışında bulunacaktır.

12.2. Projenin İçeriği

8.Sınıf Müfredat Programında yer alan Kuvvet ve Hareket ünitesinin Basit Makineler konusunu destekleyen bir içeriğe sahiptir. Atölyede bulunan "kaldıraç, palanga, eğik düzlem, dişli çarklar ve sürtünme kuvveti deneyleri öğrenciler tarafından eğitim uzmanımız eşliğinde yapılmaktadır. Gerekli anlatımlarda akıllı tahtadan yararlanılmaktadır. Böylece öğrenciler, edindikleri teorik bilgileri okul dışında uygulayabilme şansına sahip olabilmektedirler. Atölye çalışmasına saat başı en fazla 25 öğrenci katılabilmektedir.

12.3. Projenin Durumu

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinleri alınan projenin okullara duyurumunun yapılmasıyla devam eden atölyemize bugüne kadar 325 okulun 15 bin 911 öğrencisi katılmıştır.

13. Planetaryum (Keşif Küresi)

2009'da eğitim projelerimize kattığımız bir bölümdür. Evreni, sanal ortamda birebir yaşatan 40 kişi kapasiteli Keşif Küresi, gökbilimden sanata, iklim değişikliklerine, eğitimden teknolojiye kadar çok geniş bir çerçevede gösterimler sunmaktadır. Özel bir grafik bilgisayar ve projeksiyon cihazı ile ziyaretçilere; gökyüzünün gece hali, yıldızların ve Samanyolu'nun görüntüsü kürenin kubbesine yansıtılarak izletiliyor.

Özel film gösterimleri ile galaksilere, gezegenlere ve Ay'a doğru yolculuk yapan çocuklar, yaşadığımız gezegenin oluşum süreciyle volkanik patlamalarla yağmur ve nehirlerin oluşumuyla ilgili merak ettikleri pek çok sorunun cevabını öğreniyor, Einstein'ın zaman teleskobuyla diğer galaksilere yolculuk yapabilmenin mümkün olduğunu görüyor, Cassini - Huygens uzay aracıyla Güneş Sistemi'ni ve Saturn'ün Halkalarının gizemini keşfediyor, hatta ilk çağlara dönerek dinozorlara dokunabiliyorlar!

Bu güne kadar 1 278 okulun 56 bin 459 öğrencisi Keşif Küresinden yararlanmıştı.

14. Renkli Matematik Dünyası: Eğlen+Öğren

2010 yılının Aralık ayında açılan bu bölümde, 42 adet interaktif deney seti yer almaktadır. Bu deneyler ile matematik ve fen bilimlerini "anlaşılmaz, erişilmez" olmaktan çıkarıp "dokunulabilir, sevilir" kılmayı hedeflemekteyiz. Hazırlanan deney masalarında, çocuklar ve öğretmenler birlikte oyunlar oynuyor renkli ve eğlenceli cisimlere dokunarak, deney yapmanın keyfine varıyorlar.

Örüntüyü ve geometrik cisimleri anlatan yap-bozlar ve zeka oyunları ile göz yanılması, notaların oluşumunun, olasılık hesaplarının, düz-ters ve sonsuz görüntünün, harçsız-çivisiz köprü yapımının, Plato kanunlarının, Pisagor Teoreminin, hız ve hareketin, fonksiyon grafiklerinin, koni, elips, parabol ve doğrunun incelendiği deneyler, eğlenceyle öğrenmeyi bir arada sunarak çocukların "Matematiksel Düşünme"yi öğrenmelerine dolayısıyla da matematiği sevmelerine yardımcı olmaktadır.

Bölümümüzden bugüne kadar 1 603 okulun 77 bin 916 öğrencisi yararlanmıştı.

15. Matbaa Atölyesi:

Bu atölye çalışmasında öğrenciler eğitim uzmanı rehberliğinde tarihi bir yolculuğa çıkıyor. Eğitim sürecinde öğrencilere taş-kil tablet gibi yazı taşıyıcılarından zamanla geliştirilen grafik baskı teknikleri ile nihayet ofset baskı ve bilgisayar destekli baskı teknolojisine gelinceye kadar tüm sürecin ve matbaanın kültürel gelişime katkılarının öğretilmesi hedeflenmektedir.

16. Enerji Atölyesi

2012 yılında, eğitim projelerimize kattığımız bir bölümdür. Tüpraş'ın desteğiyle kurulan bu bölümde, içeriğinde video-grafik-bilgi panoları ve görsellerin yer aldığı büyük dokunulabilir bir ekran ve üzerinde canlandırma yapılan ham petrol rafine-

◆ Emine Bayam

ri maketi bulunmaktadır. Burada, eğitim uzmanı eşliğinde Dünyadaki Yenilenebilir ve Yenilenemez Enerji Kaynaklarının nasıl oluştuklarını, üretim süreçlerini, kullanım alanlarını ve çevreye olan etkilerini öğrenme imkânı sunulmaktadır.

2013 yılının Mayıs ayında hayata geçirilen bu projenin başlangıcından bu yana 92 okulun 4 028 öğrencisi ile çalışılmıştır.

Enerji Atölyesi

17. DNA- Biyoloji Atölyesi

Biyoloji Atölyesi- DNA

2013 yılında hayata geçirilen bir atölyedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Ortaokul-Fen ve Teknoloji Müfredatı kapsamında uygulanmaktadır. Öğrenciler, önce Keşif Küresi'nde "Vücudumuzun Şifresi: DNA" isimli filmi izlemekte sonra atölye çalışmasına katılmaktadırlar. Atölyede kendilerine ait DNA örneklerini oluşturarak bir kolye ucu içerisinde yıllarca saklama şansına sahip olmaktadır. Bu ilginç deneyle vücudumuzun temel yapı taşı DNA ile insan bilimi arasındaki bağı kavramaktadırlar.

Atölyemizden bu güne kadar 37 okulun 1 200 öğrencisine bu proje kapsamında eğitim verildi.

18. Astronomi Atölyesi

2014 yılında eğitim projelerimize kattığımız bir bölümdür. Bu bölümde öğrencilere; Büyük Patlama'dan günümüze uzanan süreçte; evrenin oluşumu, ilk yıldızlar, Galaksiler (Gökadalar), Güneş Sistemi, önemli keşifler ve uzay dünyasıyla ilgili bilgiler hem dev bir Sihirli Küre'den paylaşılan uzay görüntüleriyle hem de atölyedeki resimli panolardan yararlanarak eğitim uzmanlarımız eşliğinde verilmektedir-

Başlangıcından bugüne kadar 412 okulun 17 617 öğrencisi bu projeden yararlanmıştı.

19. Sonuç

Özetlemek gerekirse, 2002'de VKV Koç Özel İlköğretim Okulları ile temeli atılan 'Müzedeki Eğitim' programı kapsamında:

1. İlkokul-Ortaokul Eğitim Paketi-2002
2. Gezici Müze- Müzebüs-2003
3. İl İçi Kardeş Okul Projesi-2003
4. Müzemizde Açılan Sergilerle İlgili Projelerimiz-2004
5. Görme engellilerle ilgili projelerimiz-2004
6. Çengelhan Rahmi M. Koç Müzesi Eğitim Paketi-2005
7. Anasınıfı Eğitim Paketi-2005
8. Meslek Liseleri Atölye Eğitim Projesi-2007
9. Keşif Masası-2007
10. İl Dışı Kardeş Okul Projesi-2008
11. Planetaryum-Keşif Küresi-2009
12. Hafta Sonu Eğitim Atölyesi-2009
13. Fen ve Teknoloji Atölyesi-2009
14. Renkli Matematik Dünyası: Eğlen+Öğren-2010
15. Matbaa Atölyesi-2011

◆ **Emine Bayam**

16. İklim Değişikliğinde Farkındalık Atölyesi-2012

17. Enerji Atölyesi-2012

18. Biyoloji atölyesi: DNA-2013

19. Astronomi atölyesi-2014 projeleri hayata geçirilmiştir.

Bu projeler, gerekli izinler alınarak devam ettirilen düzenli olarak alınan geri bildirimler doğrultusunda yenilenen 'dinamik' projelerdir.

Özel Müzeler ve Eğitim konusuna değinilecek olunursa:

Son yıllarda Türkiye'de hem Özel Müzelerin sayıca artması hem de bu kurumlarda düzenlenen eğitim faaliyetlerinin yaygınlaşması memnuniyet vericidir. Ancak 'sürdürülebilirlik' her konuda olduğu gibi müzede eğitim konusunda da çok önemlidir.

Temennimiz; müzelerin, koleksiyonlarına uygun olarak okullara yönelik sürdürülebilir projeler üretmesi ve bunları uygulayarak öğrencilerin, eğlenirken öğrendiği, öğrenmekten keyif aldığı kültür merkezleri haline getirilmesidir.